

ПАМ'ЯТІ МИКОЛИ ІГНАТЕНКА

1 жовтня цього року пішов з життя наш колега, доктор філологічних наук, провідний науковий співробітник відділу світової літератури Микола Андрійович Ігнатенко.

Микола Ігнатенко народився 16 травня 1939 р. у селянській родині на Хмельниччині. Батько загинув на фронті 1944 р., тож, залишившись без його підтримки, майбутній науковець мусив від дитячих літ самостійно торувати життєвий шлях. Він блискуче вчився і в школі, і в Чернівецькому університеті. Після завершення навчання Микола Андрійович працював учителем німецької мови в сільській школі, а також журналістом у районних і обласних газетах. Він вивчив не лише німецьку, а й румунську та польську мови. Все життя безперервно займався самоосвітою.

Вирішивши стати науковцем, Микола Андрійович спочатку успішно склав іспити до аспірантури Інституту філософії, але літературознавчі зацікавлення переважили, і він вступив до аспірантури Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Захоплення філософією, бажання охопити та осмислити універсальні параметри буття спонукали його до синтезування літературознавчого, культурологічного та філософського вимірів своїх наукових досліджень. Його праці завжди вирізнялися широким теоретичним осмисленням літературних явищ, глибоким зануренням у сутність глобальних проблем літератури й культури від давнини до сьогодення...

1977 р. Микола Андрійович успішно захистив кандидатську дисертацію, а 1993 р. — докторську. В Інституті літератури спочатку працював у відділі теорії літератури, згодом — у відділі світової літератури. Колеги запам'ятали його як принципову, інтелігентну, надзвичайно чуйну людину, завжди готову прийти на допомогу. Особливо опікувався Микола Андрійович підготовкою аспірантів, був вдумливим і толерантним науковим керівником. Жодного разу він не відмовився бути опонентом чи рецензентом, прочитати праці своїх колег, підтримати свіжі наукові ідеї.

Наукова діяльність Миколи Ігнатенка дістала високу оцінку не лише в Україні, а й за її межами. Про працю цього дослідника схвально відгукувалися, зокрема, Сергій Аверінцев та Вольфганг Краус. Микола Андрійович був автором і членом редакційної ради часопису “Вікно в світ”, брав активну участь у конференціях і семінарах з германістики, цього року став заступником керівника новоствореного Центру германістики при відділі світової літератури, на який покладав великі сподівання.

Наукові інтереси Миколи Ігнатенка вражали своєю різнобічністю. Він був автором ґрунтовних монографій “Читач як учасник літературного процесу”, “Генезис художнього мислення” (окремі розділи першої зі вказаних книжок були перекладені словацькою мовою й видані у Братиславі). Окрім суто літературознавчих досліджень, Микола Ігнатенко розробляв філософські проблеми (стаття “Філософія життя й смерті як контекст художньої культури ХХ ст.” та інші праці, присвячені проблемам культури в технократичному суспільстві, духовній спадщині Просвітництва, романтизму й постмодернізму, Франкфуртській школі тощо). Багато часу він віддавав також перекладам художніх текстів (зокрема, Й. В. Гете) та наукових праць (останнім у його доробку був переклад праці Д. Чижевського “Порівняльна історія слов'янських літератур”).

Українська література і українська культура посідали значне місце в колі його наукових інтересів. Микола Андрійович брав участь у підготовці до видання творів українських класиків, написав низку блискучих статей: “Алюзія у словесній творчості Т.Г. Шевченка”, “Два екстериторіальні центри української культури — Відень і Аугсбург”, “Християнський неоплатонізм та українська художня культура” та ін.

Усім нам не вистачатиме Миколи Андрійовича Ігнатенка — його таланту, його доброзичливості, його світлих очей та щирої усмішки. Та з нами залишаються яскраві праці цього надзвичайно обдарованого науковця і світла пам'ять про нього...

Слово і Час. 2005. №11